

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ แนวหน้า ฉบับวันพุธที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ.2561

‘ไกลโฟเซต*พาราควอต’ห้าม-ปล่อย’ทางไหนก็กระทบ

“Mass Product” หรือแปลเป็นไทยได้ว่า “การผลิตในปริมาณมาก” มักทำด้วยการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการผลิตซึ่งรวดเร็วและได้ชิ้นงานสม่ำเสมอกว่าการทำด้วยมือหรือโดยวิธีธรรมชาติ เช่น ในอุตสาหกรรมยานยนต์ที่นำเครื่องจักรมาใช้ประกอบรถยนต์ ทำให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าจำนวนมากได้พร้อมๆ กัน อีกทั้งต้นทุนยังต่ำกว่าการจ้างแรงงานคนประกอบด้วยมือ

“การเกษตร” ก็เป็นอีกงานหนึ่งที่มีการผลิตในปริมาณ

มากเข้ามามีบทบาท เนื่องจากประชากรเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ย่อมต้องมีอาหารที่เพียงพอไม่ให้เกิดภาวะอดอยาก ดังที่ เปรม ฌ สงขลา บรรณาธิการวารสารเคหการเกษตร เคยเล่าไว้ในเวทีเสวนา “สารเคมีกำจัดศัตรูพืช...อุปสรรคหรือตัวช่วยไทยแลนด์ 4.0?” ว่า ย้อนไปในยุคทศวรรษที่ 1920's-1930's (ปี 2463-2482) เวลานั้นทั่วโลกยังเผชิญปัญหา “ความอดอยาก” มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก และต่อมาก็มีผู้กอบกู้วิกฤติ นั่นคือ นอร์แมน บอร์ล็อก (Norman Borlaug) ชายชาวอเมริกันที่ใช้เวลาช่วงทศวรรษที่ 1960s (ปี 2503-2512) ทดลองและค้นพบวิธีการพัฒนา “พันธุ์พืชลูกผสม” เช่น ข้าวสาลี และได้นำไปปลูกในพื้นที่ต่างๆ พบว่าสามารถให้ผลผลิตที่มากขึ้นกว่าการทำเกษตรในอดีต ทำให้ นอร์แมน ได้รับ “รางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ” (Nobel Peace Prize) ในปี 2513 เพราะผลงานของเขาทำให้คนไม่ต้องอดตายอีกต่อไป แต่การเพิ่มผลผลิตให้พอเลี้ยงคนจำนวนมหาศาล “ราคาที่ต้องจ่าย” คือการเปิดยุคสมัยของ “เกษตรเคมี” โดยเริ่มจาก “ปุ๋ย” เป็นอย่างแรกควบคู่ไปกับการปรับปรุงระบบชลประทานให้พื้นที่เกษตรมีน้ำเพียงพอ อย่างไรก็ตาม เปรม กล่าวว่า “ต้นทุนเกษตรอินทรีย์จะสูงกว่าเกษตรแบบทั่วไปที่ใช้สารเคมีถึง 3 เท่า” ซึ่งจากเรื่องข้างต้นนี้ จึงไม่แปลกใจกับกรณีที่ทางการไทยมีแนวคิดห้ามใช้ “พาราควอต-ไกลโฟเซต” แล้วจะมีเกษตรกรไม่น้อยรู้สึกกังวล อาทิ อุทัย สอนหลักทรัพย์ ประธานสภาเครือข่ายสถาบันเกษตรกรชาวสวนยางแห่งประเทศไทย กล่าวในงานเสวนา “การจำกัดการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช ทำได้? ใครได้ใครเสีย? มีทางออกหรือไม่?” ณ กรมวิชาการเกษตร ว่า ปัจจุบันราคายางมีราคาตกต่ำสวนทางกับค่าแรงคนกรีดยางที่สูงขึ้น อาทิ ภาคตะวันออกอยู่ประมาณ 334 บาทต่อวันที่ผ่านมาชาวสวนยางใช้ไกลโฟเซตในการกำจัดวัชพืชซึ่งต้นทุนไม่มากนัก แต่ต่อมาเมื่อภาครัฐมีนโยบายห้ามใช้ไกลโฟเซต โดยให้ใช้สารเคมีที่ชื่อว่า “เกอฟูซิเนต แอมโมเนีย” ที่มีราคาลิตรละ 500 บาท แพงกว่าไกลโฟเซตที่มีราคาแค่ลิตรละ 90 บาทเท่านั้น กลายเป็นเพิ่มต้นทุนในการผลิตยางพาราอยู่ที่ 63.65 บาทต่อกิโลกรัม แต่ราคาขายอยู่ที่ 48 บาท เท่ากับ “ขาดทุน” ไปโดยปริยาย จึงอยากให้รัฐบาลพิจารณาให้รอบคอบก่อนจะมีคำสั่งใดๆ ออกมา

“รัฐต้องรู้จักให้คำแนะนำ ให้ความรู้แต่เกษตรกร ไม่ใช่ให้เกษตรกรรับภาระที่เกิดขึ้นและซ้ำเติมกันเพิ่ม และเกษตรกรเองต้องรู้จักปรับตัวตามสถานการณ์ เช่น ปลูกพืชผสม ซึ่งปัจจุบันตัวผมก็ทำอยู่ ไม่ใช่พวกผมจะไม่ปรับตัวตามรัฐ” ประธานสภาเครือข่ายสถาบันเกษตรกรชาวสวนยางแห่งประเทศไทย กล่าว

ไม่ต่างจาก เพิก เลิศวังพา อดีตประธานชุมนุมสหกรณ์ชาวสวนยางแห่งประเทศไทย (ชยสท.) เผยว่า ตนเองทำเกษตรตั้งแต่อายุ 25 ปี จนปัจจุบันตนเองอายุ 46 ปีเป็นเกษตรกรสวนยางต้นแบบ เนื่องจากสามารถส่งออกยาง

ไปต่างประเทศโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง ส่วนของตนใช้ไกลโฟเซตในการกำจัดวัชพืช เนื่องด้วยที่เป็นพื้นที่ติดเขา การตัดวัชพืชที่เป็นเรื่องยากและค่าแรงงานค่อนข้างสูง ซึ่งตนเคยทดลองปลูกพืชปกคลุมหน้าดินแต่ไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะพืชปกคลุมหน้าดินไปทำลายตนยางเสียหาย

“ผมอาศัยอยู่กินในสวนยางด้วยตั้งแต่เด็ก ถ้าไกลโฟเซตเป็นอันตรายจริงผมต้องมีอาการเจ็บป่วยเกิดขึ้น ซึ่งปัจจุบันก็ปกติดี คนแก่อายุปกติไม่มีอาการเจ็บป่วยเช่นกัน” เพิก ระบุ

ด้านผู้แทน “มอนซานโต” (Monsanto) บริษัทเคมีเกษตรยักษ์ใหญ่ระดับโลก ฮาวี กลิก (Harvey Glick) ก็ออกมาร่วมยืนยันด้วยอีกเสียงว่า แม้แต่ องค์การอนามัยโลก(WHO)-องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติว่าด้วยเรื่องสารตกค้างจากสารกำจัดศัตรูพืช (JMPR) ก็ยังระบุ “สารไกลโฟเซตไม่เป็นสารก่อมะเร็ง และสามารถใช้ได้ตามคำแนะนำที่กำหนดไว้บนฉลาก” และทุกวันนี้ก็ยังใช้กันถึง 160 ประเทศทั่วโลก

ผู้แทนมอนซานโต ยกตัวอย่าง ศรีลังกา ที่สั่งห้ามเกษตรกรใช้ไกลโฟเซตทั้งที่ไม่มีผลตรวจสอบทางวิทยาศาสตร์ที่ชัดเจนถึงอันตราย ผลที่เกิดขึ้นคือ

1. ต้นทุนเกษตรกรเพิ่มขึ้น 3 เท่า จากการใช้แรงงานเพื่อกำจัดวัชพืช
2. ประชากรร้อยละ 10 ของศรีลังกาซึ่งเป็นผู้ปลูกและผลิตใบชาประสบปัญหาสูญเสียผลผลิตประมาณร้อยละ 11 ในปี 2016 และสูญเสียต่อเนื่องในปี 2017 ถึงร้อยละ 20
3. ผลผลิตข้าว ข้าวโพด และหอมแดงลดลงจากปัญหาวัชพืช ส่งผลให้รัฐบาลศรีลังกาต้องเตรียมนำเข้าสินค้าเหล่านี้มากขึ้น
4. เกษตรกรรายเล็กที่ไม่สามารถรับต้นทุนแรงงานได้ต้องหันไปใช้สารทดแทนอื่น โดยบางชนิดนั้นมีความเป็นพิษสูงกว่าไกลโฟเซต และ

5. เกษตรกรไม่สามารถส่งออกสินค้าได้เนื่องจากมีสารพิษมากกว่าค่าที่กำหนด จึงหวังว่าไทยจะไม่เดินขั้วรอยอีกฟากหนึ่ง เครือข่ายเตือนภัยสารเคมีกำจัดศัตรูพืช(Thai PAN) ยังคงเดินหน้าล่ารายชื่อสนับสนุนต่อไปทั้งการห้ามใช้พาราควอด ห้ามใช้คลอร์ไพริฟอส และจำกัดการใช้ไกลโฟเซต ตามข้อเสนอของคณะกรรมการวัตถุอันตราย เมื่อ 5 เม.ย. 2560 โดยเปิดตัวข้อรณรงค์บนเว็บไซต์ดังอย่าง change.org ด้วยเหตุผลว่าเพราะท้ายที่สุดกรมวิชาการเกษตร กลับให้ต่ออายุเวลาอนุญาตให้ใช้สารเคมีกลุ่มดังกล่าวออกไปอีกระยะหนึ่ง

นอกจากนี้ยังมีความเป็นไปได้ที่ผลการพิจารณาในท้ายที่สุดจะออกไปในทางจำกัดการใช้มากกว่ายกเลิกการใช้ ทั้งที่กรณีพาราควอด มีงานวิจัยพบทั้งเป็นสาเหตุของโรคพาร์กินสัน (Parkinson) โรคเนื้อเน่า และเป็นสารที่ตกค้างในสิ่งแวดล้อม โดยมีถึง 53 ประเทศที่ประกาศห้ามใช้ ส่วนไกลโฟเซต มีงานวิจัยอ้างเป็นสาเหตุของมะเร็งโรครไต หรือแม้แต่โรคความจำเสื่อม (อัลไซเมอร์) ความขัดแย้งระหว่างฝ่าย “หนุน-ต้าน” ไกลโฟเซต และรวมถึงพาราควอด เช่นนี้ไม่ได้มีแต่ในประเทศไทย หากไปดูทั่วโลก ก็มีทั้งประเทศที่สั่งห้ามใช้ทันที ประเทศที่ห้ามในลักษณะค่อยเป็นค่อยไปมีเวลาให้เปลี่ยนผ่าน ประเทศที่ไม่ห้ามแต่จำกัดการใช้ แต่สำหรับประเทศไทย เรื่องนี้ “เข้าใจความกังวลทั้ง 2 ฝ่าย” ถ้าไม่ห้ามใช้ผู้บริโภคก็ห่วงสุขภาพกลัวได้รับสารพิษ แต่ถ้าห้ามใช้เกษตรกรที่ส่วนใหญ่ไม่ใช่คนร่ำรวยก็จะลำบากในการประกอบอาชีพ เพราะต้นทุนสูงขึ้นไม่ว่าจากการหันไปใช้สารอื่น หรือบางกรณีไม่มีสารอื่นทดแทน เลือกลงทางไหนก็มีฝ่ายที่กระทบ...ตัดสินใจยาก!!!